

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Concilia Provincialia Mediolanensis Sex

Borromeo, Carlo

Venetiis, 1602

De Religiosis peregrinationibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62072](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62072)

brevi fortasse obibit, meditatione versatus, tum se accendat ad orationem pro mortuis, quam Psalmo, De profundis, aut precatione Dominica, & Salutatione Angelica sæpius repetita intimo religiosi cordis affectu perorabit, ut Defunctorum animæ, è Purgatorij supplicij ereptæ, Dei misericordia ad sempiterna cœlestis vitæ premia perducantur. *Quod sequitur videatur in Titulo de Indulgentijs. 18.*

De Religiosis Peregrinationibus.

S V M M A R I V M.

- 1 Peregrinationi clericorum præscripta ratio.
- 2 Sine dimissorijs litteris &c. non peregrinetur: quibus hæc adscribenda. 3.
- 4 Peregrinationis comites.
- 5 Substitutio in parochiali, capella, aliove beneficio.
- 6 Confessio peccatorum, Missæ celebratio, vel communio, &c. antè peregrinationis initium, & cum ad peregrinationis locum peruentum fuerit. 19.
- 7 Qualitas habitus, & tonsuræ.
- 8 Horarum canonicarum recitatio, ieiuniorumque observatio.
- 9 Missæ à Sacerdote quotidie celebratio, vel præsentia, etiã clericorũ.
- 10 Itinerarij recitatio.
- 11 In itinere boni exempli præstatio.
- 12 Hebræorum, & mulierum societatis vitatio, etiam in cauponis. 17.
- 13 A profanis cautionibus, &c. seiunctio, & abstinentia.
- 14 Mendicationis prohibitio.
- 15 Ecclesiæ visitatio, ante hospitij ingressum.
- 16 Hospitiorum vitatio, ubi alibi excipi possint.
- 18 Mense benedictio: & gratiarum actio.
- 20 Susceptæ peregrinationi intentio, curiositatum vitatio, & ecclesiarum deuota visitatio.
- 21 Alio uagandi prohibitio.
- 22 Episcopi, uel Vicarij aditio post peregrinationem, testimoniique sanctæ peregrinationis exhibitio.
- 23 Laicis quoque peregrinandi hæc ratio præscripta, Consilij sanctæ peregrinandi à parochio captio, litteræque Episcopales, & cuius facultatis.
- 24 Benedictionis à parochio petitio.
- 25 Confessio, & Eucharistiæ sumptio ante discessum, & ubi ad loca uisitanda peruenerit. 35.
- 26 Deuotionem impediuntium euitatio, ieiuniorumque observatio.
- 27 Missæ auditio, & Eucharistiæ sumptio.

Itinerarij

Constitutionum, & Decretorum Synodaliū

- 28 Itinerarij recitatio.
 29 Eleemosynarum largitio, & orationi, meditationibusq; instantia.
 30 Hebræorum certarumque mulierum in curru, nauigio, hospitio, vitatio.
 31 Profanorumcanticorum, & colloquiorum praeque societatis, etc. abstinentia.
 32 Mendicationis prohibitio.
 33 Ecclesie aditio, ante hospitij introitum.
 34 Sacrorum locorum, & reliquiarum deuota uisitatio.
 36 Benedictio suscipienda à parcho post reditum.
 Peregrinationis causa absentes, distributionum non fiunt participes.
 De distribut. num. 33.

Quartū, de
 relig. pere-
 grin.

1

T ex Sanctorum Patrum institutis fideles pro-
 uincia nostræ sanctas peregrinationes suscipiāt,
 salutisq; vberiore fructum, diuina auxiliante
 misericordia inde capiant: hæc illis seruanda
 proponimus: ac primo ecclesiastici ordinis
 hominibus, tum laicis item.

2 Ne quisquam Sacerdos, clericusve cuiusvis
 ordinis, peregrinaturus, itineri, peregrinationis causa, sine litteris di-
 missorijs, ac testimonialibus Episcopi se committat, vt Canone veteri
 sancium est, tum præterea nec sine benedictione, quam Episcopus sa-
 cerdoti, clericove peregrinaturus, stans precibus, libro Sacerdotali, ri-
 tualive præscriptis impartiet.

3 Iis sanè litteris à Cancellario ascribantur hæc singula capita, sacer-
 doti, clericove peregrinanti, infra præscripta, quò accuratius ab eo il-
 la seruentur.

4 Peregrinationis comites, quos sibi adiunxerit, cum in viam se de-
 turus est, Episcopo, aut Vicario exponat: quorum comitum nomina à
 Cancellario litteris dimissorijs adscribantur.

5 Si quis item peregrinaturus, ecclesiam parochialem, aut capellam,
 aliudve cuiusvis nominis beneficium ecclesiasticum obtinet, cui mini-
 sterium aliquod debeat, is, vt Episcopus opus esse censuerit, sacerdo-
 tem, vel clericum, qui eidem Episcopo, Vicariove probatus sit, pro ra-
 tione ministerij ante substituatur, quàm iter suscipiat, ne ecclesia debito
 ministerio, cultuque careat, cuius rei, per se præstita, testimonium scri-
 ptum, aut Episcopo, aut Vicario exhibeat. Ei verò, quem substituerit,
 aut alij, quem Episcopus maluerit, si aliquot dierum peregrinationem
 faciurus est, vestes sacras, ornamenta, libros, scripta, omnemque eccle-
 siasticam suppellectilem committat, indice eorum omnium sigillatim,
 ac

ac diligenter confecto, eo scilicet presente, cui hoc munus Episcopus dedit; ne ex eius absentia aliquod detrimentum Ecclesia patiatur.

6 Deinde is, uel Sacerdos, uel clericus, antequam peregrinationi se committat, peccata primò confessus, tum si sacerdos est, Missæ sacrificium, quod est, pro iter agentibus offerre: si clericus inferior, sacram. Eucharistiam sumere studeat.

7 In itinere, clericali habiui contractiori, ad Conciliorum præscriptum, omnis sacerdos, & clericus, dum in peregrinatione est, uti possit pileum autem induat, clericali ordini congruentem, & à laicali vestitu distinctum.

Tonsuram clericalem perpetuò habeat.

8 Ne itineris causa canonicas horarias diuini officij preces omittat, ac tum etiam stata de præcepto ecclesiæ ieiunia seruet, nisi cum legitime excusatus est.

9 Si Sacerdos est, ubi probatus fuerit, Missam quotidie celebrare curet: uerò Dominicis & festis diebus id facere ne omittat. Singulis uerò diebus, siue Sacerdos, quando ipse non celebrat, siue clericus, Missæ sacrificio interesse studeat.

10 Mane singulis diebus, præter officium diuinum debitum, preces etiam illas piè recitare curet, quæ itinerarij nomine appellantur.

11 In omni denique itinere, quòd sanctæ peregrinationis causa suscipit, eum se vitæ moribus, omni que actione præstare studeat, ut piè, religioseque peregrinandi exemplum laicis præbeat, quorum si aliquem locum, & comitem habet, sanctis peregrinationis exercitationibus, atque rebus ad salutem instruere curet.

12 Hebræis, & mulieribus comitem non se adiungat, neque eodem curru cum eisdem uehatur, neque item eodem nauigio, ut scandalum euitetur, si aliter sibi consulere poterit.

13 Neque ijs etiam se adiungat in uia, nisi necessitas coggerit, qui dum iter faciunt, profanis cantionibus, cytharis, alijsue musicis instrumentis utuntur.

Abstineat item ipse à profanis canticis, & colloquijs eiusd. in generis, quorum usu, pietatis in peregrinatione suscepta studium refrigescit. Psalmis, Hymnis, canticis, precariæ coronæ beatæ Mariæ recitationi, ac rerum diuinarum meditationibus uacet: & spiritualibus item sermonibus, si comites habet, quibuscum loquatur, corporis, vel animi lassitudinem subleuet.

14 Ne mendicet, ostiatimve victum queritet, nisi ex uoto, uel alia causa, ab Episcopo probata, & facultate nominatim scriptis impetrata.

15 Cùm ad aliquem locum uespèri perueniet, ecclesiam, quæ eo loco est, antequam ad hospitiū diuertat, religiosè adeat, si potest, ubi simplex

plex litanias, vel alias religiosas preces recitet.

16 Si apud religiosos homines, vel apud alios uiros honestos discessari potest, ab hospitij publicis absteat.

17 Ad cauponas verò, si diuertere necesse habet, nec unà cum eisdem Hebræis, aut mulieribus accumbat in publico hospicio, aut alio omni loco, & tempore.

18 Antequam discumbat, mensę benedicat: tum pransus, aut cœnatus gratias agat: ceteraque obseruet, quæ de temperantia, frugalitate, & modestia clericali decretis prouincialibus præscripta, accuratè præstare debet.

19.20 Cum primùm ad peregrinationis locum peruenerit, confessorio probato confiteatur, & Missam Sacerdos celebrare, & sacram communionem clericus sumere curet, totusq; peregrinationi susceptæ intentus, non rerum nouarū curiositates, non loci antiquitates, non quicquam aliud, à peregrinandi proposito alienum, consecretur, sed religiosa animi præparatione ecclesias, sacrasq; reliquias, quas potissimū deuotionis, uotive causæ uisitatum uenit, tum alias etiam sollicitè uisitet, qua uisitationis sollicitudine, pietatis sibi ardorem excitare studeat, ut maximè potest.

21 Nec verò ubi sanctam peregrinationem absoluerit, alio longius uagetur.

22 A peregrinatione reuersus, Episcopum primo, aut Vicarium cum litteris dimissorijs, quas dedit, conueniat: sanctaq; suæ peregrinationis testimonium ab ordinario loci, aut saltem à præfecto Ecclesiæ asferat, ad quam peregrinationis causam iter suscepit, nisi litteris dimissorijs alius nominatim ab Episcopo exprimat, cuius allato scripto testatum facere debet.

23 Laici item, antequam peregrinationem suscipiant, suum quique parochum conueniant: à quo sanctè peregrinandi consilium capiant, & litteras habeant ab Episcopo canonicas, ut Canone expressum est, quarum etiam fide, testimonio uel eis liceat ubique, & cuius confessorio, ab ordinario loci approbato, peccata confiteri.

24 Deinde benedictionem ab eodem parocho petant, qui superpelliceo, & stola induis, illis benè precetur, & benedicat, stans religionis precationibus, quæ ex ecclesiæ instituto peregrinis adhibentur.

25 Peregrinationis verò iter suscipiant, ubi ritè confessi, sacram Eucharistiam religiosè sumpserint.

26 Peregrinando omnia fugiant, quæ deuotionis studium perturbant, aut impediunt, & illa amplectantur, quibus illud excitari solet.

In itinere staturæ præcepto ecclesiæ ieiunia seruent, nisi cum legitime excusati sunt.

27 Singulis diebus Missæ sacro interesse studeant: Dominicis verò & festis, ne vlllo modo desint, tum sacram communionem sumere curent.

28 Mane preces, quas Itinerarium vocant, piè recitare studeant, qui legere nouerint.

29 Eleemosynas, si per facultates possunt, largiantur.

Insistent pouissimum orationi: Psalmis, Hymnis, canticis, precariæ coronæ beatæ Mariæ recitatione, & rerum spiritualium meditationibus, & sermonibus lassitudinem subleuent.

30 In curru, nauigio, & hospitio, cum Hebræorum maximè, tum mulierum etiam, nisi quas cognatione, affinitateve iunctas, aut etiam ex familia sua sancta peregrinationis socias habeant, omne consortium vitent, nisi necessitas aliud coegerit. At sanè verò in hoc sancto piè peregrinationis proposito, ac studio, ad vsum reuocari cupimus, quod olim factum esse ex sacris literis, patrumque monumentis animaduertimus, ut scilicet, qui etiam eiusdem familiæ essent, cum templum, locaque sacra visitatum irent, viri à feminis iter separatim facerent.

31 Abstineant item à profanis canticis, colloquijs, cytharis, aliisque musicis instrumentis, atque adeo ab eorum societate, qui in itinere ijs, alijsve eius generis actionibus, operam dant, quibus pietatis studiù in peregrinatione suscepta langueat.

32 Ne mendicatum eleemosynam queritent, nisi ex voto, vel necessitate, aliave causa Episcopi litteris, & testimonio probata.

33 Ad loca, vbi primùm vespere diuertunt, ecclesiam precandi causa prius adeant, quam in hospitium veniant, si temporis tarditas, aliudve non impederit.

34 Ad sacra loca, quæ religiosè visitaturi sunt, cum peruenerint, nihil aliud sibi propositum habeant, quam vt, aut Iubileum, indulgentiamve consequantur, aut vota sanctè persoluant, sacras reliquias, & sacra loca piè visitent, ab omni curiositate, peccandique occasione abstinentes.

35 Itaque primo confessi, cum sacram Eucharistiam sumpserint, tum religiosè Sanctorum stas ecclesias visitent; ita vt ex ipsorum locorum admonitione maior affectus in ipsis resurgat ad excitandam pietatem, & Sanctorum, quorum auxilium implorant, orationibus adiuuentur.

36 Reuersi à peregrinatione, primò parochum conueniant, à quo benedicantur, adhibitis ex Ecclesiæ instituto præscriptis Sanctis orationibus.